

פניני הפרשה

ויקרא

עלון מס'

1031

שנה כ"א התש"ף

יו"ל ע"י הקרן לזיכוי הרבים. נייד: 052-7654216

כתובת: רח' הרב רוזובסקי 14/13 אשדוד. דוא"ל: 7654216@gmail.com

התקרבות

אדם כי יקריב מכם קרבן לה' – רש"י וכל המפרשים עמדו על השאלה מהו "מכם" האמור כאן, אם לומר שקרבנות באים מבני ישראל בלבד, הרי הדין הוא שמקבלים קרבנות גם מן הגוים? ועוד, חומש ויקרא פותח בקרבנות נדבה, ויש להבין מה החשיבות שיש בקרבנות אלו להחשיבם יותר משאר הקרבנות, ובמה נחשב הקרבן לקרבן נדבה אם הכל ניתן מיד הקב"ה כי ממך הכל ומידך נתנו לך?

אלא, מפרש הספורנו שהתורה מרמזת שהקרבת הקרבן צריכה להיות "מכם" – מעצמכם, מה"אני" שלכם, ורק אז זה "קרבן לה'". "קרבן" מלשון "התקרבות", הקרבן האמיתי הוא כאשר אדם מקריב ממנו מעצמו.

*

מסופר על אדם פשוט בזמנו של האר"י הקדוש ששמע את הרב דורש על "לחם הפנים" בבית המקדש, שבכל שבת מחדש היו באורח נסי 12 לחמים שהיו חמים ומהבילים. אך מאז שחרב בית המקדש, אין את לחם הפנים.

נגעו הדברים ללבו, ומאז עמל קשה כדי לקנות קמח משובח ממנו אפתה אשתו בכל שבוע שני לחמים. בימי ששי, היה מגיע לבית הכנסת לפני כולם, ומניח את החלות בתוך ההיכל אצל ספרי התורה. הדבר אסור על פי ההלכה, כי יכולים להיכנס עכברים פנימה. אותו אדם לא ידע ועשה זאת בתמימות, והיה מתפלל שה' יקבל את לחמו, והנה לשמחתו, בכל בוקר נעלמו הלחמים. כך במשך מספר שבועות.

בשבוע החמישי, כשהניח את הלחמים, הבהין הרב במעשהו, הודעזע וגער בו "וכי נראה לך שה' אוכל לחם?!". אותו אדם הוכה תדהמה והחלו לזלוג דמעות מעיניו. מיד הגיע אל הרב שליח מהאר"י הקדוש, ובישר לו "מת אתה ולא תחיה".

נבהל הרב והלך לאר"י לשאול לפשר הבשורה. ענה האר"י: מאז שחרב בית המקדש עד לזמן שאדם זה הכין את הלחמים, לא היתה לה' נחת כזו. היתה שמחה גדולה בשמים על תמימות האדם שהאמין שה' מקבל את הלחמים, ואתה באת ושברת את לבו". ואכן למחרת נפטר אותו רב.

שיא תורני	עצה טובה
<p>55 פירושים על סימני ההגדה הגאון רבי צמח הכהן זצ"ל מגאוני ג'רבא, בתחילת ספרו "מדרש הגדה" על הגדה של פסח כתב חמישים וחמשה פירושים על סדר "קדש ורחץ", שאת כל אחד מהם חידש בשנה אחרת – מגיל צעיר עד גיל זקנה.</p>	<p>כדי לשמור על רוגע בזמני הלחץ של ערב פסח, תכננו מוקדם את השבוע האחרון לפרטי פרטים - מה המשימות לכל יום ומה נדרש לכם כדי לבצע אותם. כשאתם מרגישים לחץ, תנשמו. נשימות מכניסות אל הגוף שלנו חמצן, ומפיגות את המתח. והכי הכי עובד, תבטיחו לעצמכם ולמשפחה פרס על סיום מלאכה מוקדם, כמו יציאה לטיול וכדומה. (א. פאר הי"ו)</p>

מגיד דבריו / פנינה מתורתו של הגאון רבי בוגיד סעדון זצ"ל

"יזהר אדם להשתדל להתפלל עם הציבור, כי אמרו ז"ל שהתפלה עם הציבור מעלתה גדולה מאוד, כי תפלת יחיד צריכה להיות בכוונה גדולה, ואם לא תהיה בכוונה - דוחין אותה. לא כן תפלת צבור, אפילו בלא כוונה, מקבלין אותה, כמ"ש על פסוק 'הן אל כביר לא ימאס'."
(מגיד חדשות" ח"ט עמ' ל"ד)

והפיר את מוראתו בנוצתה והשליך אותה – פירש רש"י ז"ל: בעולת בהמה שאינה אוכלת אלא מאכוס בעליה נאמר והקרב והכרעיים ירחץ במים והקטיר, אבל בעוף שניזון מן הגזל נאמר והשליך, את המעיים שאכלו מן הגזל. ע"כ. ואפשר לרמוז לזה בס"ד, שהנה תמצא שסופי התיבות "בנוצתה והשליך אותה" אצל המזבח קדמה אל מקום הדשן עולים בגימטריא כמנין נזון מגזל. (מכת"י הגאון רבי משה לוי זצ"ל).

נקודת חן / עובדיה חן

כשהיצר מנטרל את האזעקה

עד לאותו לילה, בו הופיע מולו דוב גדול לטרפו. הכנר כבר לא התרגש, וכדרכו עמד וניגן מנגינות שקטות.

אלא שלרוע מזלו, הפעם הדוב שעט לעברו, ולאחר דקות מספר נותר רק הכינור...

ושתי ציפורים שעמדו על העץ, הרכינו ראשם בצער ולחשו זו לזו: "ידענו, ידענו כי כשיגיע הדוב החירש, הכינור כבר לא יעזור לו!"...

*

אם אדם סר מן הדרך - עדיין יש לו תקוה, שישמע בקול המוכיח וישוב. מתי אפסה תקותו ובטל סיכויו? כאשר הוא אינו רוצה לשמוע!

הקב"ה ברא לאדם "אוזן שומעת תוכחת חיים" (משלי טו, לא), כדי שדרכה יקבל ביקורת. אם הוא אינו מסכים להטות אוזן קשבת, הרי שהאוזן משתפת פעולה עם היצר, ואז המצב חסר תקנה.

רבנו יונה זצ"ל בספרו "שערי תשובה" (שער ב' אות י') כותב דרך קצרה ומיידית להגיע לתשובה: "כאשר ישמע מוסר החכמים והמוכיחים, יקשיב וישמע ויכנע ויחזור בתשובה. ויקבל בלבו כל דברי התוכחות ושלא יגרע דבר מדבריהם. והנה האיש הזה **ברגע קטן יצא מאפלה לאור גדול**. כי עת אשר יאזין ויסכיח ולבבו יבין ושב ויקבל ביום שמעו דברי המוכיח, ויקיים עליו להיותו עושה ככל אשר יורוהו תופשי התורה מן היום ההוא ומעלה להזהר כאשר יזהירוהו יודעי בינה לעתים - **עלתה בידו התשובה ונהפך לאיש אחר**. ומעת אשר קיבל כזאת במחשבתו וגמר עליו ככה בלבבו, קנה לנפשו זכות ושכר על כל המצוות והמוסרים. ואשריו, כי צדק נפשו בשעה קלה."

בזה מסביר מרן רבנו עובדיה יוסף זצ"ל בהגדה של פסח "חזון עובדיה" את ההבדל בין הבן החכם לבן הרשע.

החכם - שואל "כי ישאלך בנך", ואילו הרשע מצהיר בסימן קריאה: "והיה כי יאמרו אליכם בניכם". הוא לא שואל, הוא לא מחפש לשמוע תשובה. הוא יודע הכל, ולכן אין לו תקנה כי אם להקהות את שיניו.

שמה הטוב של התזמורת הפילהרמונית יצא למרחוק, והם הוזמנו מפעם לפעם להופעות ברחבי העולם. באחת מנסיעותיהם, נקלעו לסערה עזה בלב ים. האונייה היטלטה בפראות מצד לצד, וכל מאמצי הצוות לייצבה עלו בתוהו.

למרבה הצער, הספינה ויושביה כולל נגני התזמורת על כלי נגינתם - צללו כעופרת במים אדירים.

איש לא נותר בחיים, מלבד כנר התזמורת, שהיה בעל כושר גופני גבוה, ובשארית כוחותיו הצליח להגיע לאי בודד כשכנורו על גבו.

לאחר שהתאושש מעט, התבונן סביבו וראה כי הגיע לאי נידח, ובו בעלי כנף רבים ואף חיות שונות. לקראת לילה, התקין לעצמו פינה לשינה, ושמר על ערנות גבוהה פן יתקפוהו חיות רעות.

והנה באמצע הלילה, נחרד הכנר לגלות מולו שתי עינים מבריקות. מבט חודר הבהיר לו כי מדובר בכנר רעב המחשב לטרפו.

בצר לו, נטל את כלי אומנותו והחל לנגן מנגינות נוגות בטרם תידום שירת חייו.

למרבה הפלא, הנמר נותר על עומדו, כמאזין לנגינה השקטה והעצובה, ולאחר מספר דקות עזב את המקום.

שמח הכנר שנפשו היתה לו לשלל, וקיוה שכנורו יסייע לו גם בשאר הלילות.

בלילה השני, היה זה אריה שהגיע ממעבה היער, וחוש הריח שלו הפנה אותו היישר אל הכנר. הלה כבר ידע את אשר יעשה, וכמו בליל אמש שב על נגינתו. גם עתה, עמד הארי לשמע הנגינה העצובה, ולאחר מכן סב על עקביו לשמחתו של הכנר.

כך במשך תקופה, בכל פעם שבאה חיה רעה לטרפו, ניגן הכנר את מנגינותיו. הן הילכו על החיות קסמים, והן הניחוהו לנפשו.

דיספרו לבניהם / ספור לשלחן השבת

התורה איננה בסכנה!

ישראל, כך שאין כלל סכנה לקיום התורה.

אולם, מורי רבותי, אתם הנציבים פה כעת, "בני מזל" הנכם, זכיתם לרווח גדול, שנקלעתם להזדמנות בה נדרשת עזרתכם להקמתה של תורה, כאן בארץ ישראל! אוצו, רוצו! אל תחמיצו את המציאה... כי אם לא אתם - יהיו אחרים שיזכו, ואתם תפסידו!"

אנחת רווחה פשתה באולם, המתח התפוגג, הלבבות נפתחו, וכך גם הכיסים...

באותו ענין, מסופר כי כאשר בנה הרב כהנמן את בנין ישיבת פונוביז', תכנן את אולם היכל הישיבה שיהיה ענק במושגי אותם ימים.

כשהשתתף באסיפה שהתקיימה באותה עת, נדו לו הכל בראשם, ושאלו מהיכן תאסוף בחורים כה רבים לאחר חורבן יהדות אירופה, שנשארו אחד מעיר ושניים ממשפחה, אולי תבנה קודם מקום קטן, ואח"כ תגדיל לפי הצורך...

ענה להם הרב בבטחון: יש לנו הבטחה "כי לא תשכח מפי זרעו", ברור לי שהתורה תגדל בלי קץ ותכלית. השאלה היא רק מי יזכה להיות ממקימי התורה וממחזיקיה.

בימים שלפני קום המדינה, התמיכות מרחבי העולם להיכלי התורה בישוב היהודי בארץ ישראל כמעט פסקו, והמצוקה היתה בשיאה.

לרגל המצב, נערך בשנת התש"ד כנס בהול בבית הכנסת "זכרון משה" בירושלים. אולם בית הכנסת התמלא מפה לפה. הדוברים זעקו מדם לבם, ובעינים דומעות הבהירו שהתורה בסכנה! אם ח"ו לא יהיו לומדי תורה, לא יהיה המשך לכלל ישראל. התחושה באולם היתה קשה מאד, ובעלי היכולת התבקשו להרים את תרומתם להצלת עולם התורה.

בבימת הכבוד ישב אורח נכבד ורם מעלה, הלא הוא הגרי"ש כהנמן זצ"ל שזה עתה עלה בנסי נסים לארץ כאוד מוצל מאש, בהותירו אחריו את משפחתו וקהילתו שנעקדו בשואת אירופה הי"ד.

הכל המתינו לדברי הרב, אשר נודע כאחד הנואמים הדגולים שקמו לעם היהודי. כשקם הרב לשאת דבריו, ריחפה למרבה הפלא בת שחוק קלה על שפתיו, וכה היו דבריו: "אהובי ורעי היקרים, שומע אני כאן קולות על התורה הנמצאת בסכנה, חס וחלילה! רצוני להזכירכם, התורה איננה בסכנה! כי הלא הבטיחנו הקב"ה: "כי לא תשכח מפי זרעו". התורה לעולם לא תשכח! התורה תמשיך תמיד להילמד על ידי עם

☺ זה לא חוק! ☺

מעשה באדם חכם ומבריק, בעל ידע עצום, אך ביש-מזל. הכל נהנו מעצותיו המחוכמות ועשו בהן הון, רק הוא לא הצליח, נכשל בכל אשר פנה. חבריו בעלי הכשרונות הבינוניים עשו חיל, ביססו מעמדם והרחיבו עסקיהם, והוא נותר בעוניו, רעב ללחם.

ברוב תסכולו ומרמורו, בא לפני הרבי מקוצק זצ"ל ושפך לפניו את לבו. קבל על חוסר הצדק, העוול המשווע. עולם הפוך, בו עליונים למטה...

הפטיר הרבי: "מה לך תמה, הלא מקרא מפורש הוא: "לא לחכמים לחם" (קהלת ט, יא)..."

"אם כן, מתעצמת השאלה: התקומם הלה, "מדוע לא לחכמים לחם? למה יקופחו רק משום שהם חכמים?"

"אין פשוט מזה!" ענה הצדיק, "הבורא יתברך אומר לו: בני, אם חכם אתה, הסתדר לבד..."

☺ חוק חוק לא... ☺

גם החכמים והמלומדים הגדולים ביותר, אינם יכולים להצליח בחייהם בלי עזרתו של הקב"ה.

אוד המאיר

שאלות ותשובות שענה לשואליו בקצרה מרן רה"י הגאון רבי מאיר מאזוז שליט"א

שאלה: נערים וילדים שבביתם נוהגים להחמיר באכילת קטניות, והם רגישים לגלוטן (צליאק), כך שאינם יכולים לאכול מצות (גם מצות העשויות משבולת שועל ללא גלוטן, הרופאים אינם ממליצים לאכול, למעט לצורך מצת מצוה), ובעוד שבמהלך השנה הם משלימים את מזונם ע"י קטניות, הדבר חסר להם מאוד בפסח. האם ניתן יהיה להחשיבם כחולה וכדברי המשנה ברורה (בסימן תנ"ג ס"ק ז') "ופשוט דה"ה לחולה אף שאין בו סכנה דמותר לבשל לו אם צריך לזה", ומה הדין לאדם מבוגר?

תשובה: זכורני שבשנות בצורת בוויילנא לפני כ-150 שנה, התירו רבנים גדולים אורז לעניים אחרי בדיקה יפה יפה (הובא זה בספר המועדים בהלכה להרב זוין עמוד רסא. וע"ע בס' מקור ברוך אפשטיין ח"א דף שנ"א ע"א). ונראה דהוא הדין לנערים וילדים הרגישים לגלוטן שאפשר להתיר להם אורז ודוחן. לאדם מבוגר – יש לשאול לפוסק אשכנזי כגון הרב אביגדור גבנצל שליט"א או זולתו.

שאלה: מה הדין בשאלה הנ"ל לצעיר ולמבוגר בערב פסח עד כניסת החג, שבזה הפמ"ג בריש סי' תמ"ד היקל לכל אדם והח"י החמיר (הובאו דבריהם בדעת סי' תנ"ג)?
תשובה: אפשר לסמוך בהחלט על הפמ"ג בקולותיו (עיין בשו"ת ישיב משה שתרנג ח"א סי' ל"ד).

שאלה: אשה בגיל 48 השוקלת 160 ק"ג, ממתינה זמן רב לטיפול של קיצור קיבה (שרוול). בגלל בעיות בריאותיות הטיפול נדחה כמה פעמים, עד שלבסוף נקבע לה תור ליום כ"ו באדר, אך הרופאים הודיעו לה שבשום אופן לא תוכל לאכול מצה בפסח. מה תעשה?
תשובה: אם אפשר לדחות לאחר הפסח (בזמנים הקרובים), הנה מה טוב. ואם זה כרוך בבדיקות וסיבוכים שונים, תעשה הטיפול ובהצלחה, ובחג הפסח אנוס רחמנא פטריה.

שאלה: האם ניתן לשמור ולמכור עם החמץ של פסח הבילה גדולה של שמרים יבשים?
תשובה: ניתן לשמור ולמכור עם החמץ.

שאלה: במכירת חמץ הנעשית על ידי הרבנות, מוזכר שמוכרים גם את החמץ הדבוק בכלים. ולכאורה יש בזה חוכא ואיטלולא, שהרי מי רוצה לקנות לבלון? ולעצם הדין, האם לא מספיק ביטול החמץ בשביל החמץ שבלוע בכלים?
תשובה: מן הדין אין צריך כלל למכור החמץ הבלוע (עיין בש"ע ריש סימן תנ"א), רק מוסיפים נופך והומרות בעלמא.

שאלה: האם מצד הדין צריך לנער את כל הספרים בספריה, או להשתדל לא להשתמש בפסח בספר שהשתמשו בו בשבתות כגון: שירונים, ברכונים, וכדומה?
תשובה: לא בדקנו הספריה בחו"ל, רק נזהרנו בכל השנה לא להניח ספרים על השולחן בשעת האוכל (ובזה מקיימים זכירת יציאת מצרים בכל יום), ובפסח יותר ויותר. שירונים, ברכונים וכדומה, יש להצניעם עם החמץ. ופשוט.

שאלה: בנין בן שתי קומות שבקומה השניה גרים יהודים ואילו בקומה הראשונה גרים רק גויים, האם דיירי קומה שניה מחויבים לבדוק חמץ בקומה ראשונה?
תשובה: לא.

לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: 7654216@gmail.com

לע"נ רחל בת מזל ע"ה
לע"נ לאה בת שרה ע"ה
לע"נ עזיזי בר כמונה לבית חדוק ז"ל

לע"נ רבי עובדיה בן לולו זצ"ל
לע"נ רבי אליהו בן אסתר זצ"ל
לע"נ אפרים בן מימה פנינה ז"ל

לרפואת דורון בן שרה ה"ו